

Riktlinje Glidbrädor, Glidmattor, Glidlakan/Gliddraglakan/Draglakan och Vändningsmattor

Rekommenderad förskrivare

Leg. Arbetsterapeut
Leg. Fysioterapeut/ Leg. Sjukgymnast
Leg. Sjuksköterska (avser glidmaterial med vätskespärr)

Respektive vårdgivare har det slutliga ansvaret för vem som får förskriva vad utifrån medarbetarens kompetens och verksamhetens uppdrag.

Kriterier

Person med nedsatt rörelseförmåga vilken ger aktivitetsbegränsningar som innebär stora svårigheter att:

- Förflytta kroppen ifrån en position till en annan i liggande ställning
- Förflytta sig från en yta till en annan yta

Mål med hjälpmedlet

- Att förflytta kroppen från en position till en annan i liggande ställning
- Att förflytta sig från en yta till en annan yta

Typ av hjälpmedel som kan förskrivas

- Glidbrädor
- Glidmattor
- Glidlakan/gliddraglakan/draglakan
- Vändningsmattor

Risk för personskada

Viss sannolikhetsrisk för tillbud vid användning, som kan orsaka personskada

Hjälpmedlet ska placeras så att glidytor och riktning inte innebär någon risk för urlidning eller ökad risk för trycksår.

Antalet lager mellan patienten/brukaren och madrass/dyna påverkar madrassens/dynans tryckavlastande effekt.

Det är viktigt att patienten/brukaren, närstående samt omvårdnadspersonal får ta del av tillverkarens anvisningar och att hjälpmedlet används på det sätt som tillverkaren avser, för att minimera risken för handhavandefel.

Förskrivaren identifierar och värderar risker innan förskrivning av glidmaterial görs. Förskrivaren identifierar orsaker till riskerna och tar fram åtgärder som

elimineras eller minskar riskerna vid förskrivning av hjälpmedlet. Förskrivning kan inte göras om riskerna bedöms för stora.

Kostnad för tillbehör/förbrukningsdelar som betalas av patient/brukare

Finns det behov av flera uppsättningar har förskrivaren att ta ställning till patienten/brukarens behov, slitage, användningsfrekvens och tvättmöjligheter. Om inget styrker detta bekostas fler uppsättningar av patient/brukare. Glidmaterial avsedda för användning i bil bekostas av patienten/brukaren. Antihalkmaterial för att få bättre handgrepp eller för att minimera halkrisk bekostas av patienten/brukaren.

Råd i förskrivningsprocessen

Behovsbedömning

Ställningstagande till glidmaterial ska föregås av noggrann bedömning av patienten/brukarens förutsättningar att ändra grundläggande kroppsställning.

Glidlakan/gliddraglakan med vätskespärr

Vid urin/avföringsläckage ska möjlighet till toalettbesök utredas i första hand. Vid behov av kroppsburna inkontinenshjälpmedel samt hygienunderlägg med vätskespärr kontaktas förskrivaren av inkontinenshjälpmedel.

Förskrivning av glidlakan/gliddraglakan med vätskespärr bör ske i samråd med förskrivaren av inkontinenshjälpmedel.

Prova ut, anpassa och välj lämplig/specifik produkt

- 140 cm långt glidlakan är till för att minska friktion under rumpa, skuldror och huvud. Det bäddas i från huvudänden av sängen vilket kan minska risken för felbäddning jämfört med 100cm långt som är till för att minska friktion under skuldra och rumpa
- När draglakan ska användas vid förflyttningar liggandes i säng ska det kombineras med glidlakan
- 2-vägs draglakan har ingen glidyta och kan med fördel användas vid vändningar i säng
- 4vägs gliddraglakan ska kombineras med ett glidlakan vilket underlättar förflyttningar i 4 riktningar; sidled samt uppåt och nedåt i sängen. Vid tunga förflyttningar och vid smärta kan 4-vägs gliddraglakan användas. Det finns gliddraglakan med handtag som kan kombineras med personlyft vid tyngre förflyttningar
- Tänk på urglidningsrisk vid användning av 4-vägs gliddraglakan i sängen. Sätter sig patienten upp på sängkant självständigt bör annat draglakan övervägas
- Glidlakan, draglakan och gliddraglakan kan kombineras även om de är från olika tillverkare
- Välj en längre och kraftigare glidbräda vid lite längre förflyttningar t.ex. i/ur bil

Informera, instruera och träna

Det är förskrivarens ansvar att informera patienten/brukaren, närstående samt omvårdnadspersonal om handhavande och skötsel samt applicering och borttagande.

Det är viktigt att planera förflyttningen så att det är så kort sträcka som möjligt för patienten/brukaren att förflyttas.

Förskrivaren ansvarar för att informera om tillverkarens anvisning avseende dessa hjälpmedel.

Uppföljning och utvärdering

Förskrivaren ansvarar för uppföljning enligt förskrivningsprocessen.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna enligt Hjälpmedelsnämnden Dalarnas avtal.

Framtagen av

Charlotta Tysklind hjälpmedelskonsulent/leg arbetsterapeut, Henrik Moberg hjälpmedelskonsulent/leg sjukgymnast, Helena Gustafson Soling, hjälpmedelskonsulent/leg sjukgymnast

Sortimentsgrupp Personlig vård – Antidecubitusmadrasser och sängar
2023-09-14.

Inger Nilsson, Maria Stoor, Frida Marklund, Josefin Åkerlund och Erika Jägers.

Godkänd och fastställd av

Beredningsgrupp Hjälpmedel 2023-11-09, Hjälpmedelsnämnd Dalarna
2023-12-13.

ISO kod

123103 Hjälpmedel för glidning och vändning